

Με την παρούσα ανακοίνωση θα θέλαμε καταρχάς να διαφοροποιηθούμε και να εκφράσουμε την αντίθεση μας στην απόφαση της 29ής Ιουνίου της Διοικούσας Επιτροπής (ΔΕ) του ΤΕΕ Τμήματος Δυτικής Κρήτης, σχετικά με την πρωτοβουλία της διοικήσεως του Πολυτεχνείου Κρήτης (ΠΚ) να μισθώσει μακροχρόνια για αμιγώς τουριστική χρήση το κτιριακό συγκρότημα της πρώην Μεραρχίας Κρητών, το οποίο και αποτελεί περιουσία του ιδρύματος. Επιπλέον θα θέλαμε να τοποθετηθούμε σχετικά με το ζήτημα καθώς έχει θορυβήσει και αναστατώσει την τοπική κοινωνία.

### **Επί της διαδικασίας της Δ.Ε. του ΤΕΕ-ΤΔΚ**

Ενημερώνουμε τους συναδέλφους μηχανικούς και την τοπική κοινωνία ότι η συζήτηση του παραπάνω ζητήματος ήρθε στη διοικούσα εκτός ημερησίας διατάξεως και ενώ η εισήγηση του προέδρου για το συγκεκριμένο θέμα είχε προηγηθεί μόλις μερικές ώρες πριν τη συνεδρίαση. Αυτό μας έφερε προ τετελεσμένων καθώς δεν είχαμε τον απαραίτητο χρόνο να καταθέσουμε αντιπρόταση. Επιπλέον κανένα επίσημο έγγραφο ή σχέδιο πρότασης σχετικά με την μίσθωση των κτιρίων δεν είχε κοινοποιηθεί στα μέλη της διοικούσας του ΤΕΕ. Η όποια γνώση του θέματος υπήρχε μόνο από την επίσημη ανακοίνωση της διοίκησης του Π.Κ. (8/6/2017) και την πληθώρα των αντιδράσεων στον τοπικό τύπο από φορείς της πόλης (Σύλλογος Αρχιτεκτόνων, Δημοτικό Συμβούλιο, Φορείς παλιάς πόλης, Φοιτητές κτλ.).

Επιπλέον σύμφωνα με την ανακοίνωση της διοίκησης ο ανάδοχος α) δεσμεύει επιχειρηματικά το χώρο για 25 χρόνια, β) δίνει αντίτιμο ενοικίασης 8,9 εκ. ευρώ για το σύνολο του χρόνου ενοικίασης (356.000 ευρώ/έτος), γ) δεσμεύεται να επενδύσει τουλάχιστον 18 εκ. για την ανασύλωση και αποκατάσταση των κτιρίων, δ) να δημιουργήσει ελεύθερους χώρους για το κοινό κ.α. Όμως κανένα επίσημο έγγραφο-αποδεικτικό (με σφραγίδες και υπογραφές) δεν είχε, και δεν έχει ακόμη και μέχρι τώρα, παρουσιαστεί στο ΤΕΕ ή κάπου αλλού που να αποδεικνύει ότι τα παραπάνω σημεία αποτελούν όντως δεσμεύσεις του αναδόχου που είναι ρητά καταγεγραμμένες στην πρόταση που υπέβαλε και εν τέλει κατακυρώθηκε.

Για όλους τους παραπάνω λόγους ζητήσαμε τότε την αναβολή της διοικούσας του ΤΕΕ-ΤΔΚ για την επόμενη εβδομάδα έτσι ώστε αφενός μεν να ενημερωθούμε ουσιαστικά, με στοιχεία, επί του θέματος και να γίνει ένας διάλογος για την κίνηση αυτή της διοίκησης του ΠΚ. Το αίτημα δεν έγινε αποδεκτό και η εισήγηση, η οποία ήταν ως προς το περιεχόμενο μια αντιγραφή της ανακοίνωσης της διοίκησης του ΠΚ, τέθηκε προς ψήφιση και υπερψηφίστηκε από την πλειοψηφία των μελών της Δ.Ε. Δυστυχώς το ΤΕΕ-ΤΔΚ αντί να λειτουργήσει ως πραγματικός τεχνικός σύμβουλος της κοινωνίας και της πολιτείας, αφουγκραζόμενο τις αγωνίες της τοπικής κοινωνίας σχετικά με την άναρχη τουριστικοποίηση του μοναδικού ιστορικού δομημένου περιβάλλοντος της πόλης μας, έβγαλε μια ανακοίνωση πολύ κατώτερη των περιστάσεων, η οποία χωρίς κανένα πρόσχημα υιοθέτει τους ισχυρισμούς της διοίκησης του ΠΚ μονομερώς. Σημειώνουμε για άλλη μια φορά ότι όσο δεν υπάρχουν επίσημα στοιχεία για τη μίσθωση, τα παραπάνω σημεία είναι απλά ισχυρισμοί και όχι πραγματικές δεσμεύσεις του αναδόχου.

### **Σχετικά με τη χρήση των κτιρίων του πολυτεχνείου**

Πολλά μπορούν αν ειπωθούν σχετικά με το αν και κατά πόσο ένας δημόσιος φορέας μπορεί να μισθώνει για ιδιωτικού δικαίου χρήση την περιουσία του. Τα συγκριμένα κτίρια όπως αναφέρεται και σε σχετικές ανακοινώσεις αγοράστηκαν την δεκαετία του 80 από το Πολυτεχνείο Κρήτης, προφανώς με δημόσιο χρήμα. Για το λόγο αυτό και ένα δημόσιο πανεπιστήμιο δεν είναι ένας ιδιώτης ο οποίος μπορεί να χρησιμοποιεί την περιουσία του

ελεύθερα για επιχειρηματικές δράσεις, χωρίς να διαβουλεύεται και να συμβουλεύεται κανένα και κυρίως τους άμεσα επηρεαζόμενους (φοιτητές, τοπική κοινωνία κτλ.) Το αυτοδιοίκητο των πανεπιστημίων σε καμία περίπτωση τουλάχιστον θεσμικά, γιατί νομικά ότι είναι νόμιμο είναι και ηθικό, δεν μπορεί να δίνει ασυλία στην ενδεχόμενη μονομερή και ασύδοτη εκμετάλλευση της περιουσίας του. Επιπλέον η ύπαρξη της Εταιρίας Αξιοποίησης του Ιδρύματος και η ανάληψη από αυτή της οικονομικής διαχείρισης των κτιρίων του, ουδόλως αφαιρεί από αυτά το δημόσιο χαρακτήρα τους.

Σε μια απόφαση-τοποθέτηση του ΤΕΕ θα περίμεναν οι συμπολίτες μας και τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας να δουν να διατυπώνονται προβληματισμοί και θέσεις σχετικά με ποιον τρόπο εξασφαλίζεται το «κοινό όφελος» με την μετατροπή του κτιρίου σε πολυτελές ξενοδοχείο.

### **Θέσεις σχετικά με την ανακήρυξη του χώρου ως προστατευόμενο δομημένο περιβάλλον και τις χρήσεις που απορρέουν από αυτήν την ιδιότητα.**

Πώς θα εξασφαλιστεί η επέμβαση «να σέβεται το ιστορικό αποτύπωμα και το πολιτιστικό απόθεμα του κτιρίου»; Με ποιο τρόπο η «εκμισθώτρια εταιρεία θα αποδώσει με αξιοπιστία στο κοινωνικό σύνολο ένα σημαντικό έργο»; Πώς το κοινωνικό σύνολο θα απολαύσει τις υπηρεσίες ενός ξενοδοχείου αν δεν πληρώνει αδρά; Εκτός από το προστατευόμενο δικαίωμα της ιδιοκτησίας, για το οποίο κόπονται οι συνάδελφοι που υποστηρίζουν την απόφαση, σύμφωνα με το οποίο ο κάθε ιδιοκτήτης μπορεί να κάνει ότι θέλει οπουδήποτε στην παλιά πόλη, μήπως θα πρέπει να σκεφτούν την επίδραση που θα έχει μια ακόμα τουριστική μονάδα στην ήδη επιβαρυσμένη με υπέρμετρες τουριστικές χρήσεις παλιά πόλη;

Προφανώς βέβαια και οι ισχυρισμοί ότι μετά από 25 χρόνια θα επιστέψουν τα κτίρια ανακαινισμένα στο Πολυτεχνείο Κρήτης να αξιοποιηθούν για τις ανάγκες του είναι τουλάχιστον αφελείς, αν όχι περιπαικτικοί. Ποιες ανάγκες μπορεί να καλύψει ένα πανεπιστήμιο με την χρήση των υποδομών ενός υπερπολυτελούς ξενοδοχείου; Δεν μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι πρόκειται για αναστρέψιμη επέμβαση στο μνημείο σε τέτοιας κλίμακας αλλαγής χρήσης. Να γίνει τι μετά; Βιβλιοθήκη, πολιτιστικός χώρος, συνεδριακό κέντρο, μουσείο, τι; Και δεν θα χρειάζεται επιπλέον χρήματα για να αλλάξει η χρήση του;

Όλα τα παραπάνω αποδεικνύουν ξεκάθαρα ότι το είδος της «αξιοποίησης» ορίζει ες αεί εσαεί τη χρήση τους ως τουριστικά καταλύματα, ορίζει δηλαδή ένα τετελεσμένο που θα αποτελεί για το μνημείο τη νέα του ταυτότητα. Από ένα σημείο και μετά ακόμη και το δημόσιο χώρο που ίσως έχουν δημιουργήσει, για να κατευαστούν οι αντιδράσεις, θα τον επανακαταλάβουν, ενώ οι όποιες υποδομές αναψυχής προφανώς και δεν θα είναι πια προσιτές στο κοινό. Δεν πρόκειται για κακία του επιχειρηματία, έτσι απλά λειτουργεί η ελεύθερη αγορά. Χωρίς κανόνες οικιστικής και επιχειρηματικής ανάπτυξης οι πόροι λεηλατούνται και όταν εξαντληθούν αφήνουν πίσω κουφάρια να στοιχειώνουν. Τώρα τα Χανιά είναι εξαιρετικά προβλεπόμενος προορισμός. Θα είναι όμως και σε 10 χρόνια από σήμερα; Έχουν σκεφτεί άραγε οι «ειδήμονες» της «ανάπτυξης» ότι η τουριστική αγορά με τους όρους που λειτουργεί σήμερα είναι ευμετάβλητη και τι θα συμβεί εάν υπάρξει πτώση στη ζήτηση του τουριστικού προϊόντος;

Όλες οι παραπάνω διαπιστώσεις και προβληματισμοί καταδεικνύουν ότι μια σοβαρή προσπάθεια πραγματικής αξιοποίησης των συγκριμένων κτιρίων καταρχήν απαιτεί την πλήρη δημοσιοποίηση του ζητήματος. Την εμπλοκή όλων των σχετικών επιστημονικών και κοινωνικών φορέων σε μια διαδικασία συνδιαμόρφωσης. Πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις προτάσεις και τις ανάγκες της ακαδημαϊκής κοινότητας. Να διαφυλάσσει το δημόσιο χαρακτήρα των ανοικτών χώρων και την προσβασιμότητα σε όλους τους φορολογούμενους πολίτες. Αλήθεια η διοίκηση μπήκε στη διαδικασία να κάνει κάτι τέτοιο; Ούτε μια μακέτα,

ούτε ένα σκίτσο από ένα ίδρυμα που φιλοξενεί μια από τις καλύτερες αρχιτεκτονικές σχολές της Ευρώπης.

### **Το ζήτημα της υποχρηματοδότησης**

Το επιχείρημα της υποχρηματοδότησης αν και έχει βάσει εντούτοις δεν είναι ικανό από μόνο του υποστηρίξει την απόφαση της διοίκησης. Σίγουρα τα πανεπιστήμια έχουν διαλυθεί κυριολεκτικά από αντικοινωνικές περικοπές όλων των μνημονιακών κυβερνήσεων, ειδικά από 2013 και μετά. Το ΠΚ ως περιφερειακό ίδρυμα έχει νιώσει πολύ έντονα την πολιτική της δραματικής συρρίκνωσης της κρατικής χρηματοδότησης. Συνάδελφοι δουλεύουν πολύ σκληρά με πενιχρές αποδοχές είτε στο ερευνητικό είτε στο εκπαιδευτικό κομμάτι. Οι ανάγκες που καλύπτουν είναι τόσο ζωτικής σημασίας, που εάν μια μέρα γινόταν κάτι και οι μισοί ερευνητές-συμβασιούχοι έβρισκαν μια καλύτερη δουλειά και έφευγαν, η εκπαιδευτική και ερευνητική διαδικασία θα κατέρρεε σε πολλούς τομείς.

Παρόλα αυτά φαίνεται να μην εξετάστηκε και να μην διεκδικήθηκε από την διοίκηση η εύρεση χρηματοδότησης τουλάχιστον για την μερική αποκατάσταση/υποστήριξη των κτιρίων. Επιπλέον στην ανακοίνωση της δεν αναφέρει πουθενά πως τα έσοδα από τη μίσθωση θα ενταχθούν στον προϋπολογισμό του ιδρύματος και τι ποσό αυτών θα πάει για να πληρώνονται αξιοπρεπώς με συμβάσεις πλήρους απασχόλησης οι δεκάδες συμβασιούχοι διδάσκοντες και ερευνητές που έχουν καταντήσει σε πολλές περιπτώσεις να δουλεύουν εθελοντικά και ουσιαστικά να είναι αυτοί που κρατάνε όρθιο το ίδρυμα. Άρα το επιχείρημα ότι θα λυθεί το πρόβλημα της υποχρηματοδότησης του Πολυτεχνείου με την ενοικίαση των κτιρίων προς το παρόν είναι ακόμη αίολο.

Τέλος, είναι γεγονός ότι το μοντέλο της «αξιοποίησης» με μορφή μακροχρόνιας μίσθωσης των περιουσιακών στοιχείων των πανεπιστημίων είναι προ των πυλών να θεσμοθετηθεί και νομικά με το νέο νόμο για την παιδεία. Η κυβέρνηση είναι πρωτεργάτης σε αυτή την κατάσταση και ενδεχομένως να ενθαρρύνει ακόμη και πιο τολμηρές επιχειρηματικές πρωτοβουλίες εντός των πανεπιστημίων. Η λογική λέει ότι αφού χρεοκοπήσαμε το κράτος και δεν μπορούμε να υποστηρίξουμε τις δομές εκπαίδευσης σιγά-σιγά να αρχίζει να εμποδώνεται η ιδέα ότι πρέπει να βρεθούν οι πόροι κυρίως από παροχή υπηρεσιών σε τρίτους. Αλήθεια πως θα φαινόταν στο ΤΕΕ και σε εκείνους που προκρίνουν την λύση της άκρατης ιδιωτικοποίησης των δημόσιων πόρων, η ιδέα ή η εικόνα ενός κολεγίου με σχολές ηλεκτρονικών και πολιτικών μηχανικών, το οποίο αντί να αναπτύξει τις δικές του εγκαταστάσεις θα νοίκιαζε τα εργαστήρια του Πολυτεχνείου και το ίδρυμα επειδή δεν θα είχε χρήματα για αναλώσιμα και μισθούς θα αναγκαζόταν τα «αξιοποιήσει»;

### **Για την κατάληψη του διοικητηρίου της πρώην Μεραρχίας Κρητών και την συλλογικότητα Rosa Nera**

Είτε συμφωνεί, είτε διαφωνεί κανείς η Rosa Nera έχει ισχυρή πολιτική και κοινωνική παρουσία στην πόλη εδώ και 14 χρόνια. Ένα κτίριο που ήταν ετοιμόρροπο και παραιτημένο, ξεχασμένο από πολυτεχνείο και δήμο, το πήρε μια ομάδα ανθρώπων, και με όλες τις διαφωνίες που μπορείς να έχεις μαζί τους, του έδωσε ζωή. Έδωσε στέγη και φαΐ δε δεκάδες ανθρώπους φτωχούς, κινήσεις που στα ανεπτυγμένα ευρωπαϊκά κράτη του Βορρά τα κάνουν οι δήμοι και η πολιτεία. Εάν δεν ήταν αυτοί σήμερα τα κτίρια θα είχαν πολλαπλές βλάβες, βλέπε παλιό ΙΚΑ στη Νεάρχου και Σφακιανάκη, βίλα Σβάρτς και βίλα Πολογιώργη οι ανοικτοί χώροι τους ενδεχομένως θα είχαν καταπατηθεί, όπως έχει γίνει με τόσους άλλους ανοικτούς και δημόσιους χώρους, ενώ στη χειρότερη περίπτωση ενδέχεται να είχαν μετατραπεί σε χώρους χρήσης ουσιών και εκμετάλλευσης συν-ανθρώπων μας που η «καθωσπρέπει» κοινωνία έχει περιθωριοποιήσει. Δεν είναι δυνατό η όποια λύση ή θέση σχετικά με τη χρήση των κτιρίων να ενέχει τη βίαιη εκκένωση του χώρου από τις δυνάμεις καταστολής. Ιδιαίτερα δε όταν αυτή η χρήση δεν χαρακτηρίζεται από την συνεισφορά στην εκπαίδευση και τον

πολιτισμό. Εδώ πρέπει βέβαια να τονιστεί και εκκωφαντική απουσία των εκπροσώπων της «αριστερής» κυβέρνησης και η προκλητική απροθυμία τους να πάρουν θέση δημόσια. Όσον αφορά τη συντηρητική αντιπολίτευση αν και της αναγνωρίζεται η ιδεολογική συνέπεια στην αντίδραση της, καθώς η φιλο-κατασταλτική ρητορική της και ο «σεριφισμός» είναι καθόλα παρόν παρούσα σε σχέση με την αντιμετώπιση των χώρων καταλήψεων, η υποκρισία της περισσεύει καθώς για άλλου είδους «καταλήψεις» αιγιαλών και δημοσίων χώρων δεν λέει τίποτα. Επίσης κόπτεται για τη νομιμότητα μιας κατάληψης, αλλά δε κόπτεται για ζητήματα νομιμότητας που προκύπτουν από τουριστικά φορολογικά άβατα όπου η φοροδιαφυγή πάει σύννεφο.

### **Εν κατακλείδι...**

Δυστυχώς η απόφαση της Δ.Ε. δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες της πόλης και εκθέτει τους Χανιώτες μηχανικούς. Το ΤΕΕ ως «επίσημος τεχνικός σύμβουλος της πολιτείας» θα πρέπει να σκύψει σοβαρά στο θέμα και να μελετήσει σε βάθος την δραματική αλλαγή των χρήσεων των κτιρίων στην παλιά πόλη από κατοικίες σε τουριστικές μονάδες. Θα πρέπει να βρεθεί λύση, για να μην καταλήξουμε να έχουμε μια μονοχρηστική και άρα νεκρή πόλη. Πόσο μάλλον όταν πρόκειται για μνημεία, που έχουν παίξει σημαντικό ρόλο στον πολιτισμό και την ιστορία αυτού του τόπου. Δεν μπορεί στο όνομα της τουριστικής εκμετάλλευσης, των αγορών και του νεοφιλελευθερισμού όλα να γίνονται ξενοδοχεία, γιατί σε λίγο θα γίνουν ξενοδοχεία ο Φιρκάς και τα Νεώρια.

**Μαχόμενοι Μηχανικοί του ΤΕΕ Δ. Κρήτης  
27-7-2017**